

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2010

5 octobre 2010

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**relative à l'éducation canine et à l'agrément
des centres de dressage, en vue de limiter
le nombre d'accidents**

(déposée par
M. Daniel Bacquelaine et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2010

5 oktober 2010

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de opvoeding van honden en
de erkenning van hondenscholen, teneinde
het aantal bijtincidenten te beperken**

(ingediend door
de heer Daniel Bacquelaine c.s.)

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
sp.a	:	socialistische partij anders	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
LDD	:	Lijst Dedecker	
PP	:	Parti Populaire	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>		<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	
<i>Commandes:</i>		<i>Bestellingen:</i>	
Place de la Nation 2		Natieplein 2	
1008 Bruxelles		1008 Brussel	
Tél. : 02/ 549 81 60		Tel. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.laChambre.be		www.deKamer.be	
e-mail : publications@laChambre.be		e-mail : publicaties@deKamer.be	

DÉVELOPPEMENTS,

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi DOC 52 1094/001.

Les experts en éducation canine vont tous dans le même sens: "C'est principalement de l'attitude du propriétaire que dépend le caractère du chien". D'où l'utilité d'un dressage de qualité, à entreprendre dans le meilleur des cas dans les premiers mois de la vie de l'animal, afin de le sociabiliser et, ainsi, de ne pas lui donner l'occasion de développer des réflexes de prédateur.

Tout propriétaire de chien, quelle que soit la race de l'animal, est responsable de celui-ci et doit impérativement, et en toutes circonstances, en garder le contrôle. Il est en outre soumis à la réglementation communale en la matière.

Force est de constater que les conseils des professionnels, qu'ils soient vétérinaires, éleveurs, responsables de refuges ou centres d'éducation canine, peuvent être d'une grande utilité.

Inutile d'insister sur le danger potentiel que peut représenter un chien, que ce soit pour les membres de la famille ou le voisinage. Revenons simplement sur quelques chiffres parlants.

En effet, selon une enquête menée par le professeur Nolens de la KUL, on dénombre dans notre pays 1,5 million de chiens. Chaque année, 40 000 victimes de morsures sont déclarées, que ce soit à la police ou aux sociétés d'assurance, ce qui signifie qu'il y en a probablement le double en réalité.

Selon une autre étude, 15 % des blessures par morsure nécessitent des points de suture. Les enfants en bas âge sont, dans la plupart des cas, mordus par le chien de la famille. Les enfants de moins de 15 ans sont mordus par leur propre chien dans 15 % des cas; par le chien d'un voisin dans 40 % des cas; par le chien d'une connaissance dans 20 % des cas et par un chien inconnu dans 10 % des cas.

D'une manière plus générale, la victime connaît le chien dans 93,8 % des cas!

Cela dit, la meilleure prévention des agressions canines passe sans doute par une approche globale et approfondie, qui mobilise aussi bien les éleveurs que les

TOELICHTING,

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 52 1094/001.

De deskundigen in hondenopvoeding zijn het erover eens dat het karakter van een hond voornamelijk wordt bepaald door de houding van zijn eigenaar. Het is dus zinvol het dier een kwalitatief hoogstaande opvoeding te geven, in het beste geval in zijn eerste levens maanden, om het te socialiseren, alsook om het geen kans te geven zijn roofinstinct te ontwikkelen.

Elke hondeneigenaar is verantwoordelijk voor zijn hond, van welk ras dan ook, en moet de controle over het dier in alle omstandigheden behouden. Bovendien is hij onderworpen aan het gemeentelijk reglement terzake.

Men kan er niet omheen dat het advies van vakspecialisten (dierenartsen, fokkers, exploitanten van asielen of van hondenscholen) zeer nuttig kan zijn.

Dat een hond een potentieel gevaar oplevert voor de leden van het gezin of voor de omgeving, hoeft geen betoog.

De cijfers spreken voor zich: uit een onderzoek van professor Nulens (KU Leuven) is gebleken dat ons land 1,5 miljoen honden telt. Jaarlijks worden 40 000 bijtincidenten gemeld, bij de politie dan wel bij de verzekeringsinstellingen. Naar alle waarschijnlijkheid ligt het reële aantal bijtincidenten dus dubbel zo hoog.

Een andere studie geeft aan dat 15 % van de verwondingen door hondenbeten moet worden gehecht. Het is doorgaans zo dat jonge kinderen worden gebeten door de hond van het gezin. Kinderen jonger dan 15 jaar worden door hun eigen hond gebeten in 15 % van de gevallen, in 40 % van de gevallen door de hond van een buur, door de hond van een kennis in 20 % van de gevallen, terwijl honden van vreemden verantwoordelijk zijn voor 10 % van de bijtincidenten waarvan kinderen in die leeftijdscategorie het slachtoffer zijn.

Algemeen kan men stellen dat het slachtoffer de hond kent in 93,8 % van de gevallen.

In het licht van dat gegeven staat het buiten kijf dat bijtincidenten het best kunnen worden voorkomen door een algemene en grondige benadering, waarbij

commerces animaliers, les acquéreurs, les vétérinaires, les refuges et les clubs de dressage. Car, afin d'espérer une limitation des accidents, l'information donnée aux enfants et aux familles, mais également la formation donnée aux propriétaires de chiens, s'avère primordiale.

On trouve bon nombre d'écoles d'éducation canine prêtes à prodiguer des conseils avisés en ce qui concerne l'éducation des chiens. Ces derniers sont pris en charge dès leur plus jeune âge avec leur maître par des personnes d'expérience. Malheureusement, il n'existe pas de conditions d'agrément de ces établissements et il serait judicieux d'encadrer ces établissements et de leur fournir une reconnaissance officielle, de façon à répondre au mieux aux besoins des propriétaires, soucieux de privilégier non seulement l'harmonie avec leur animal mais également, et plus particulièrement, la sécurité pour leurs enfants et leurs proches.

Car, en éduquant son chien et en étant encadré par des professionnels, on limite le nombre de comportements indésirables de son animal de compagnie. Parallèlement, un bon apprentissage des règles de la vie en société sera le gage d'un équilibre futur et d'un épanouissement dont les propriétaires et le voisinage tireront les plus grandes satisfactions.

En fait, il est vrai que chaque race de chien peut devenir potentiellement agressive et, à ce jour, aucune étude n'a permis d'affirmer que l'éradication de certaines races ait fait diminuer le risque de manière significative. Le "*Dangerous Dog Act*", passé en Grande-Bretagne en 1991, et les mesures prises notamment par nos voisins français, hollandais et allemands n'ont pas apporté les succès escomptés.

On ne peut objectivement qualifier d'agressif ou de sociable tel ou tel chien, du simple fait qu'il est de telle ou telle race et il n'est par conséquent pas judicieux d'établir une liste de races dites dangereuses. Car, les chiens ne réagissent pas de la même manière face au stress et à la pression exercés sur eux. La différence de réaction sera davantage liée à son éducation et à l'environnement plutôt qu'à sa race et sa génétique.

Bien entendu, les conséquences seront différentes si l'on se trouve face à un chien de petite taille ou à un chien de grande taille.

L'Union Royale Cynologique Saint-Hubert propose un moyen de prévention encore trop méconnu. Il s'agit d'un test de comportement social organisé en collaboration avec certaines communes, offices de police et écoles canines locales, pour les chiens âgés de 9 mois.

zowel de fokkers als de dierenhandelaars, de kopers, de dierenartsen, de asielen en de hondenscholen worden betrokken. Als men het aantal bijtincidenten wil terugdringen, is het immers van cruciaal belang dat niet alleen de kinderen en het gezin, maar ook de hondeneigenaars degelijk worden geïnformeerd.

Tal van hondenscholen zijn bereid onderbouwd advies te geven over de opvoeding van honden. Daarmee wordt begonnen wanneer de hond zeer jong is, onder begeleiding van de meester van het dier, en door ervaren instructeurs. Jammer genoeg zijn die instellingen niet aan erkenningsvoorwaarden onderworpen. Het ware dan ook aangewezen ze te begeleiden en officieel te erkennen. Aldus zouden ze optimaal kunnen inspelen op de behoeften van eigenaars, die er niet alleen naar streven een harmonieuze relatie met hun hond uit te bouwen, maar ook — en in het bijzonder — begaan zijn met de veiligheid van hun kinderen en van hun naasten.

Door de hond op te voeden onder de leiding van mensen van het vak, beperkt men immers het aantal ongewenste gedragingen van zijn gezelschapsdier. Tegelijk is gewaarborgd dat de hond zich door het aanleren van sociale omgangsregels in de toekomst evenwichtig zal gedragen en ontwikkelen, tot grote tevredenheid van zijn baasjes en zijn omgeving.

Het is een feit dat elk hondenras potentieel agressief kan worden, en tot dusver heeft geen enkele studie kunnen aantonen dat de uitroeiing van bepaalde rassen dat risico aanzienlijk heeft verminderd. De *Dangerous Dog Act*, die in 1991 in Groot-Brittannië werd goedgekeurd, noch de maatregelen die meer bepaald in Frankrijk, Nederland en Duitsland werden genomen, hebben het verhoopte resultaat opgeleverd.

Aangezien het niet mogelijk is deze of gene hond uit een objectief oogpunt, louter op grond van zijn ras, als agressief dan wel als sociaal te bestempelen, is het niet aangewezen een lijst van zogenaamde "gevaarlijke" rassen op te stellen. Elke hond reageert immers anders op stress en op de druk waaraan hij wordt blootgesteld. Het verschil in reactie zal meer te maken hebben met zijn opvoeding en zijn omgeving dan met zijn ras en zijn genen.

Uiteraard zijn de gevolgen van een bijtincident groter wanneer men te maken heeft met een grote hond dan met een kleinere rasgenoot.

De Koninklijke Kynologische Unie Sint-Hubertus schuift een preventiemiddel naar voren dat nog te weinig wordt gebruikt. Het gaat om een "test sociaal gedrag" die voor honden van 9 maanden wordt aangeboden in samenwerking met bepaalde gemeenten, politiekantoren en lokale hondenscholen.

Le but essentiel dudit test est de vérifier si le chien se comporte de manière sociable vis-à-vis des personnes, mais aussi des autres animaux, et s'il présente un comportement normal, notamment dans la circulation.

Il est certain que le risque zéro n'existera jamais, mais il faut s'efforcer de trouver des solutions afin de prévenir les trop nombreux accidents et d'en réduire le nombre. C'est pourquoi, il convient d'établir des liens de confiance avec les professionnels et d'encadrer les clubs d'éducation canine en instaurant un agrément.

En outre, l'information relative à l'importance de l'éducation canine, avec l'aide de spécialistes, doit faire l'objet d'une campagne d'information. Il en va de la sécurité des enfants, en particulier, et des personnes, en général.

Pour limiter les risques de morsures, il est primordial d'avoir un chien en bonne santé, mais aussi bien équilibré et bien éduqué. Le maître seul aura bien du mal à garantir tous ces aspects. Il faut donc améliorer la responsabilisation des professionnels, qu'ils soient vétérinaires, éleveurs, responsables de refuges ou éducateurs canins et améliorer l'information donnée aux acquéreurs d'animaux.

Daniel BACQUELAINE (MR)
Katrin JADIN (MR)
Damien THIÉRY (MR)

Deze test beoogt voornamelijk na te gaan of de hond zich sociaal gedraagt ten aanzien van mensen, maar ook van andere dieren, en of hij zich normaal gedraagt, meer bepaald in het verkeer.

Het staat vast dat er altijd een zeker risico zal blijven bestaan; men moet echter alles in het werk stellen om te voorkomen dat zich al te veel bijtincidenten voordoen, en om het aantal gevallen terug te dringen. Daarom moet een vertrouwensrelatie worden opgebouwd met professionele instructeurs, en moeten de hondenschoolen worden begeleid door hen een erkenningsprocedure op te leggen.

Bovendien moet, met de hulp van specialisten terzake, een informatiecampaagne worden opgestart om te wijzen op het belang van de opvoeding van honden. De veiligheid van elkeen (in het algemeen) en van kinderen (in het bijzonder) staat op het spel.

Om het risico op bijtincidenten terug te dringen, is het van primordiaal belang dat de hond niet alleen in goede gezondheid verkeert, maar ook dat hij evenwichtig en goed opgevoed is. In zijn eentje kan zijn meester nauwelijks garanderen dat al die voorwaarden zijn vervuld. Er moet derhalve werk worden gemaakt van de responsabilisering van de vakspecialisten (dierenartsen, fokkers, exploitanten van asielen en hondeninstructeurs). Voorts moet meer informatie worden verstrekt bij de verkoop van dieren.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. considérant le nombre impressionnant d'accidents liés aux morsures de chiens chaque année dans notre pays (40 000 déclarés chaque année);

B. considérant que la victime connaît le chien dans 93,8 % des cas;

C. considérant que chaque race de chien peut-être potentiellement dangereuse et qu'il n'est, par conséquent, pas adéquat d'établir une liste de races dites dangereuses;

D. considérant l'existence de moyens de prévention, par l'intermédiaire du test de comportement social, organisé pour les chiens âgés de 9 mois, notamment dans les écoles canines de l'Union Royale Cynologique Saint Hubert;

E. considérant l'importance de l'éducation donnée au chien afin de le socialiser au maximum, et ainsi ne pas lui donner l'occasion de développer des réflexes de prédateur;

F. considérant l'importance des conseils des professionnels;

G. considérant qu'il n'existe pas d'agrément officiel portant reconnaissance des écoles d'éducation canine;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT:

1. d'établir une législation en vue d'instaurer un agrément pour les centres d'éducation canine;

2. de mener une campagne d'information active sur l'importance de l'éducation canine, afin de limiter les risques de morsures;

3. de conscientiser et d'informer tous les acteurs concernés, à savoir les éleveurs, les vétérinaires, les spécialistes en dressage et les propriétaires de chiens;

4. d'examiner, en concertation avec les Communautés, l'opportunité de mener des campagnes d'information auprès des enfants, sur l'attitude à adopter en présence d'un chien, dans les établissements scolaires, à partir de la troisième maternelle;

5. d'améliorer la responsabilisation des professionnels;

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. verwijst naar het indrukwekkende aantal bijtincidenten dat zich in ons land jaarlijks met honden voordoet (40 000 aangiften per jaar);

B. weet dat het slachtoffer in 93,8 % van de gevallen vertrouwd is met de hond in kwestie;

C. beseft dat elk hondenras potentieel gevaarlijk kan zijn, en dat het derhalve niet aangewezen is een lijst met zogenaamde "gevaarlijke" rassen op te stellen;

D. wijst op het bestaan van preventiemiddelen, met name de "test sociaal gedrag", die meer bepaald voor honden van 9 maanden oud wordt aangeboden in de hondenscholen die zijn aangesloten bij de Koninklijke Kynologische Unie Sint-Hubertus;

E. is ervan overtuigd dat het belangrijk is de hond op te voeden tot een zo sociaal mogelijk dier, en aldus te voorkomen dat het zijn roofinstinct kan ontwikkelen;

F. attendeert op het belang van het advies van vakspecialisten;

G. wijst erop dat niet is voorzien in een officiële erkenning van de hondenscholen;

VRAAGT DE REGERING:

1. te voorzien in een wetgeving ter erkenning van de hondenscholen;

2. een informatiecampagne te voeren die wijst op het belang van de opvoeding van honden, teneinde het risico op bijtincidenten te beperken;

3. alle betrokken actoren, met name de fokkers, de dierenartsen, de hondeninstructeurs en de hondeneigenaars, bewust te maken en te informeren;

4. in overleg met de Gemeenschappen na te gaan of het wenselijk is kinderen via specifieke informatiecampagnes op school, vanaf de derde kleuterklas, duidelijk te maken hoe zij zich in aanwezigheid van honden moeten gedragen;

5. de responsabilisering van de beroepsbeoefenaars aan te scherpen;

6. d'améliorer la responsabilisation et l'information des propriétaires de chiens;

7. de définir, après concertation avec le Conseil du Bien-être des animaux:

— le rôle et les missions des centres d'éducation canine;

— les conditions d'agrément desdits centres (espaces ouverts et/ou fermés) dans le respect des réglementations relatives à la protection de l'environnement, du bien-être des animaux et de la sécurité publique, en ce compris les mesures transitoires pour les centres déjà existants;

— le rôle et les missions de l'éducateur canin;

— les critères d'obtention d'un certificat d'aptitude à l'éducation canine, y compris les mesures transitoires pour les éducateurs pouvant justifier d'une expérience utile en la matière

28 août 2010

Daniel BACQUELAINE (MR)
Katrin JADIN (MR)
Damien THIÉRY (MR)

6. de responsabilisering en de voorlichting van hondeneigenaars te verbeteren;

7. in samenspraak met de Raad voor dierenwelzijn de volgende elementen te definiëren:

— de rol en de taken van de hondenscholen;

— de voorwaarden voor de erkenning van hondenscholen (open en/of gesloten ruimten), met inachtneming van de reglementeringen betreffende milieubescherming, dierenwelzijn en openbare veiligheid, met inbegrip van de overgangsmaatregelen voor de al bestaande hondenscholen;

— de rol en de taken van de hondeninstructeur;

— de criteria voor het verkrijgen van het getuigschrift hondeninstructeur, met inbegrip van de overgangsmaatregelen voor de instructeurs die terzake relevante ervaring kunnen aantonen.

28 augustus 2010